

Krajowa
Izba

Doradców
Podatkowych

Warszawa, 24 lipca 2023 r.

Andrzej LADZIŃSKI
Przewodniczący
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

KRDP/I/26/2023/JS

Szanowny Pan
Dariusz SALAMOŃCZYK
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Działając w imieniu Krajowej Izby Doradców Podatkowych, w załączeniu przekazuję stanowisko Krajowej Rady Doradców Podatkowych z dnia 24 lipca 2023 r. w sprawie projektu ustawy z dnia 23 czerwca 2023 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem e-administracji.

Andrzej LADZIŃSKI
Przewodniczący Krajowej Rady
Doradców Podatkowych
/podpisano podpisem kwalifikowanym/

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Cyfryzacji - adres skrytki na ePUAP: /MAiC/SkrytkaESP
2. Senacka Komisja Ustawodawcza kontakt@senat.gov.pl
3. Polska Izba Biegłych Rewidentów biuro@pibr.org.pl
4. Naczelna Rada Adwokacka nra@nra.pl
5. Krajowa Rada Radców Prawnych kirp@kirp.pl

KRAJOWA IZBA DORADCÓW PODATKOWYCH

ul. Grzybowska 85 lok. U7

00-844 Warszawa NIP 526-26-10-268

tel. 693 920 360, biuro@kidp.pl, www.kidp.pl, www.podatkibezryzyka.pl

STANOWISKO NR 5/2023
KRAJOWEJ RADY DORADCÓW PODATKOWYCH

z dnia 24 lipca 2023 r.

w sprawie projektu ustawy z dnia 23 czerwca 2023 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem e-administracji

Biorąc pod uwagę toczące się prace nad rządowym projektem ustawy z dnia 23 czerwca 2023 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem e-administracji (dalej "Projekt ustawy"), którego wnioskodawcą jest Minister Cyfryzacji, w imieniu Krajowej Rady Doradców Podatkowych chcielibyśmy zwrócić uwagę na zapisy, które budzą poważne obawy w zakresie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, tajemnicy handlowej i tym samym prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce.

Art. 39 Projektu ustawy zakłada zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (dalej „Ustawa”). Zmiany te polegają m.in. na wprowadzeniu obowiązku przekazania wszystkich akt zleceń usług atestacyjnych i pokrewnych, w tym tych dotyczących badania sprawozdań finansowych jednostek gospodarczych w Polsce, do Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (PANA). W obecnym stanie prawnym firmy audytorskie przekazują PANA tylko wybrane akta zleceń objęte kontrolą, a nie akta wszystkich wykonanych zleceń.

Krajowa Rada Doradców Podatkowych wyraża stanowisko, że **proponowane zmiany Ustawy są zbędne**, nie przyczyniają się do wzrostu jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, powodują powstanie niemożliwych do oszacowania na dzisiaj kosztów zarówno po stronie PANA jak i firm audytorskich i **nie powinny być procedowane i uchwalone przez Parlament**.

Podkreślić należy, że proponowane zmiany do Ustawy nie adresują celu samego Projektu ustawy, tj. **nie są związane w żaden sposób z rozwojem e-administracji**. Projekt ustawy nakłada na firmy audytorskie obowiązek przekazania do PANA akt usług atestacyjnych i pokrewnych. W uzasadnieniu do Projektu ustawy czytamy, że *"proponowane zmiany doprowadzą do uzupełnienia informacji posiadanych przez organ publiczny oraz przyczynią się do pełniejszej informacji przy czynieniu ustaleń w przeprowadzanych kontrolach oraz w prowadzonych przez Agencję postępowaniach administracyjnych i dyscyplinarnych"*.

Powyższe uzasadnienie nie znajduje odzwierciedlenia w proponowanych zmianach, gdzie firma audytorska będzie zobowiązana do przekazania do PANA **wszystkich zamkniętych akt badania**, a nie tylko w odniesieniu do akt badania już poddanych kontroli. W obecnej praktyce w trakcie kontroli przeprowadzanych przez PANA kontrolowana firma audytorska przekazuje kontrolerom kopie dokumentacji badania oraz wszelkie inne informacje związane z badaniem. Ponadto, w przypadku jakichkolwiek

wątpliwości w odniesieniu do usług atestacyjnych i pokrewnych, w tym do dotyczących badania sprawozdań finansowych wykonanych przez firmy audytorskie dla danej jednostki, a które nie zostały poddane wcześniejszej kontroli PANA, na podstawie art. 124 Ustawy PANA może przeprowadzić kontrolę doraźną i uzyskać od firmy audytorskiej wszelkie potrzebne informacje związane z wykonaną usługą atestacyjną czy pokrewną. Nie jest więc celowe gromadzenie wszystkich akt badania a priori wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości po stronie PANA. Dodatkowo pragniemy zauważyć, że firmy audytorskie na podstawie art. 67 ust. 5 są zobowiązane do przechowywania akt badania przez okres co najmniej 8 lat od dnia ich zamknięcia.

Zwracamy również uwagę, że określona w art. 39 Projektu ustawy zmiana do art. 67 ust. 5b Ustawy odnosi się do akt zleceń usług atestacyjnych lub akt zleceń usług pokrewnych. **O ile zawartość akt badania jest określona w art. 67 ust. 4 Ustawy, to ta nie określa zawartości akt usług innych niż badanie czy akt zleceń usług pokrewnych.**

W aktach zlecenia znajdują się **dane poufne**, a także dane stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa badanego, tajemnicę bankową i poza biegłymi także innych zawodów zaufania publicznego. A szerzej ujmując, również dane podmiotów dokonujących transakcji i współpracujących z badaną jednostką i co ważne, również osób fizycznych - pracowników i konsumentów. W aktach badania banków znajdują się chociażby dane osób posiadających środki w banku i korzystających z kredytów. Przy badaniu jednostek kluczowych dla państwa, akta badania zawierają informacje objęte tajemnicą państwową. Trudno o materiały bardziej wrażliwe, podczas gdy poufność w procesie badania jest gwarantowana przez tajemnicę zawodową biegłego rewidenta.

W obecnym stanie prawnym dane przedsiębiorców chronione są tajemnicą zawodową, do zdjęcia której, w szczególnych warunkach, może biegłego rewidenta upoważnić tylko niezależny sąd lub prokurator, którego decyzja może być poddana ocenie sądu. Jeśli przepisy Projektu ustawy wejdą w życie, to PANA, np. na wezwanie np. Prokuratora Generalnego, Policji, dyrektora izby administracji skarbowej może udostępnić dowolne poufne dane zawarte w aktach badania o dowolnej firmie podlegającej obowiązkowi badania.

Co jest niepokojące nie tylko dla biegłych rewidentów, ale również dla środowiska doradców podatkowych to fakt, że udostępnienie przedmiotowych danych stanowi może zagrożenie dla tajemnicy zawodowej doradców podatkowych przewidzianej w art. 37 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym z dnia 5 lipca 1996 roku. Jakiegokolwiek próby osłabienia instytucji tajemnicy zawodowej doradców podatkowych, czy rozszerzanie wyjątków od obowiązku jej bezwzględnego zachowania, oznaczałyby istotne i niedopuszczalne osłabienie pozycji obywatela w relacjach z organami Państwa.

Jedną z istotnych cech zawodów zaufania publicznego jest zachowanie tajemnicy zawodowej. Tajemnica zawodowa ma na celu nie tylko ochronę danych powierzonych przez jego klienta, ale zapewnia też prestiż zawodu poprzez stworzenie atmosfery zaufania do przedstawicieli danego zawodu.

Skutki zmian są fundamentalne dla bezpieczeństwa obrotu. W obawie przed ujawnieniem danych badane jednostki mogą przestać przekazywać dane poufne biegłym rewidentom,

doprowadzi to do trudności w pozyskaniu niezbędnych informacji służących ocenie rzetelności i wiarygodności danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a ocena audytorska takiego sprawozdania będzie utrudniona lub wręcz niemożliwa. W konsekwencji zmniejszy to zaufanie do sprawozdawczości i wiarygodności polskich przedsiębiorców, co wpłynie na współpracę z zagranicznym kapitałem, firmami lub instytucjami. Ponieważ w Europie nie ma tego typu rozwiązań, sytuacja biznesowa w aspekcie międzynarodowym będzie nieporównywalna i będzie prowadziła do pogorszenia sytuacji polskich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o Doradztwie Podatkowym, doradcy podatkowi zajmują się m.in. prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Dlatego wysoka efektywność i jakość badania ksiąg rachunkowych jest w bezpośrednim interesie doradców podatkowych.

W kontekście efektywności audytu warto wskazać na zapisy, które w ramach nowelizacji mogą negatywnie wpłynąć m.in. na opłacalność stosowania zaawansowanych rozwiązań informatycznych w ramach badania. Obowiązek sporządzania całości dokumentacji audytu w języku polskim stanowi ograniczenie dla wszystkich biegłych rewidentów niezależnie od formy w jakiej wykonują swój zawód, poprzez realne i znaczące ograniczenie dostępu do rozwiązań technologicznych, w tym przede wszystkim rozwiązań IT oraz narzędzi wspomagających świadczenie usług profesjonalnych. W większości przypadków nowatorskie rozwiązania nie są opracowane w języku polskim co nawet dla pojedynczego biegłego oznacza konieczność każdorazowego tłumaczenia na język polski analiz sporządzanych przy wykorzystaniu takich narzędzi. Nie chodzi tutaj nawet o sam koszt tłumaczenia, ale fakt niewystarczającego czasu na prowadzenie takich czynności w trakcie wykonywania usług czy nawet w ciągu 60 dni w którym to czasie biegły jest on zobligowany do zarchiwizowania dokumentacji i akt z wykonanej usługi.

Wymaganie dotyczące wersji językowej dokumentacji jest całkowicie sprzeczne z praktyką środowiska ekonomicznego i realiami w jakich biegły rewident świadczy swoje usługi. Obecnie biegły w coraz większym stopniu musi współpracować z innymi biegłymi nie tylko w UE ale na całym świecie, co wymaga od niego tak kompetencji językowych jak również tworzenia dokumentacji zrozumiałej dla współpracujących z nim biegłych zagranicznych. Struktura grup kapitałowych w większości przypadków jest międzynarodowa, a ponadto w coraz szerszym zakresie wykorzystywane są synergie płynące z tworzenia centrów usług wspólnych zlokalizowanych poza Polską. Niezrozumiałe staje się zatem tworzenie przepisów prawa, które stoją w sprzeczności z obecnym stanem środowiska gospodarczego i nakładają ogromne dodatkowe koszty – np. tworzenia dokumentacji dwujęzycznej (nie sposób przecież przyjąć, że zagraniczni biegli będą korzystać z polskojęzycznej dokumentacji lub współpracować w oparciu o komunikację w języku polskim).

Dodatkowe obowiązki nakładane na audytorów i wynikające z nich m.in. ograniczenia w stosowaniu zaawansowanych rozwiązań informatycznych mogą wpłynąć na wydłużenie czasu trwania audytu co w praktyce może się przełożyć na koszty działalności doradców prowadzących księgi rachunkowe dla audytowanych podmiotów.

Krajowa Izba

Doradców Podatkowych

Projekt ustawy w art. 54 zakłada przekazanie przez firmy audytorskie do PANA wszystkich akt usług atestacyjnych i pokrewnych, **które zostały zamknięte przed dniem 1 stycznia 2024 r.** w postaci elektronicznej do 31 grudnia 2025 r. Nie jest jasne jaka jest początkowa data zamknięcia, która powoduje konieczność przekazania akt do PANA. Czy intencją autora Projektu ustawy było, aby przekazane zostały wszystkie akta usług atestacyjnych i pokrewnych sporządzone od daty obowiązywania Ustawy tj. od maja 2017 r.?

W Polsce wykonywanych jest około 30 tys. badań sprawozdań finansowych rocznie, co w perspektywie 8 lat stanowi około 240 tys. akt badania. Ilości te dotyczą jedynie akt badań, a projektowane rozwiązanie dotyczy szerszego zakresu usług. Dokumentacja usługi atestacyjnej to ogromna ilość - kilkaset/kilka tysięcy stron różnych dokumentów i danych. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami PANA ma wgląd i może otworzyć przekazane akta tylko w przypadku np. wszczęcia i prowadzenia kontroli firmy audytorskiej. Projekt ustawy nie określa w jakich okolicznościach i na jakiej podstawie PANA może mieć wgląd w przekazane akta, jeśli nie toczy się kontrola danej firmy audytorskiej. Przyjęte w projekcie regulacje nie rozwiązują problemów przedstawianych w uzasadnieniu. Co więcej nie przedstawiono racjonalnych, wyczerpujących argumentów na rzecz tak daleko idących w skutkach zmian.

Mając na uwadze powyższe postulujemy o nie procedowanie Projektu ustawy w zakresie zmian do art. 67 Ustawy.

Andrzej LADZIŃSKI
Przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych
/podpisano podpisem kwalifikowanym/